

İnsanlar, hiçbir bilgiye sahip olmadan doğar. Yaşamı boyunca birçok bilgi öğrenir. Başarının sırrı da okumaktır. Okulda olduğu kadar hayatta da başarının en önde gelen şartlarından biri yine okumaktır. Yüzyılların deneme ve araştırma ürünlerinden yararlanmak, uygar ve kültürlü bir insan olmak için çok okumalıyız. Okul kitaplarıyla yetinmemeliyiz. Uygarlık bizden önceki kuşakların biriktirdiği bilgi ve anıların bir toplamıdır. Biz, uygarlığa o kuşakların kitaplarını okumakla katılabiliriz. Hiçbir şey okumanın yerini tutamaz.

Okuma olayı bir uzun yolculuktur; beşikle başlar, mezarla biter. Okulla beraber biten okumalar yarıda kalmıştır. Okuma iğneyle kuyu kazmaktır; kararlılık ister, sabır ister. Okuma bir arayıştır, hakikati, doğruyu, güzeli arayış. Her arayış içinde bulma heyecanını barındırır. Bulursunuz, ikinci, üçüncü... Arayışlar başlar. Umut ve heyecan, okumanın ayrılmaz iki vasfıdır. Okuma insanlığın, umut ve heyecan da canlılığın şartıdır.

Kitap okumak yüzyıllardır yapılan bir şeydir. Kitap okumanın hemen hemen hiç bir kötü etkisi olmamakla birlikte çok fazla yararı vardır. Okumanın asla sonu yoktur ne kadar okursan o kadar iyidir yani hayatının sonuna kadar okuyabilirsin. Okuyan insan her zaman bilgili ve hayatında başarılı olur. Bilgi çağında yaşıyoruz ve bizim en fazla bilgi toplayacağımız şeyler kitaplarımızdır. Okumak ruhu yüceltir ve insanlar size daha fazla değer verir. Cahillikten kurtulmanın yolu kitapları okumaktan geçer.

1. 2. ve 3. sorular yukarıdaki metne göre cevaplandırılacaktır.

1. Bu metinde altı çizili ifadeyle yapılan uygarlık tanımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Uygarlığın eski insanların yaşamlarından ibaret olduğu
- B) Uygarlığın gelişmiş medeniyetlerin sonunda ortaya çıktığı
- C) Uygarlığın geçmişten günümüze gelenlerin birleşeni olduğu
- D) Uygarlığın kayıt altına alınmış değerlerin bütünü olduğu

2. Bu metnin anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi kullanılmamıştır?

- A) Benzetmeden yararlanılmıştır.
- B) Birden fazla tanımlama yapılmıştır.
- C) Amaç-sonuç ilişkisi kurulmuştur.
- D) Eksiltili cümleler kullanılmıştır.

3. Bu metinde okumayla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Okuma hayat boyu devam eden bir uğraştır.
- B) Uygarlığa geçmiş kuşakların yaşayışlarını öğrenerek ulaşabiliriz.
- C) Okuma asla sonu gelmeyecek arayıştır.
- D) Yaşanılan çağda bilgi edinmenin farklı yolları vardır.

- I. Bahçenin yanında etrafı çalılarla gizlenmiş küçük bir kulübe vardı.
- II. Kulübede yaşayan ihtiyar, her sabah erken kahkar hayvanları yemlerdi.
- III. Kahvaltıdan sonra yılan gibi kıvrılan yollardan geçer tarlaya varırdı.
- IV. Günün sonuna kadar elinden geldiğince tarla işleriyle uğraşırdı.

4. Yukarıdaki cümlelerin hangisinde benzetme söz konusudur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

- I. Özgürlük, insanların başkalarının haklarına müdahale etmediği sürece kendi adına istediklerini yapmasıdır.
- II. Özgürlük kavramının doğasında başkalarının hakları olduğu için hiçbir insan tam manasıyla özgür değildir.
- III. Toplum yaşamının en önemli yanı, beraber yaşadığı insanların da özgürlük alanı olduğu gerçeğidir.
- IV. Toplumda yaşayan tüm bireyler tarafından bu gerçek asla unutulmamalıdır.

5. Numaralandırılmış cümlelerin hangisinde neden-sonuç ilişkisi söz konusudur?

- A) IV. B) III. C) II. D) I.

(I) Sinema filmleri çok sayıda fotoğrafın art arda gelmesi ile elde edilen ve sürekliliği olan hareketli görsellerdir. (II) Bir filmin bir saniyelik görüntüsünde 24 kare fotoğraf bulunmaktadır. (III) Gerçekte ardışık görüntülerle hareket hissi uyandırma yöntemi yeni bir yöntem sayılmaz. (IV) 1800'lerin sonundan beri kullanılan yöntem budur. (V) Sinema filmlerinin kişisel gelişimdeki rolü yıllardır tartışılmıştır. (VI) Yaygın görüş ise her filmin altında gizli mesaj yatabileceği ve kontrolden geçirilmeyen filmlerin bireyde sorunlar yaratabileceği yönündedir.

6. Numaralı cümlelerin hangisinden itibaren düşüncenin yönünü değiştirmeye başlamıştır?

- A) III B) IV C) V D) VI

(I) Kırlar mis gibi taze bahar kokuyordu. (II) Yağmurdan sonraki toprak kokusu insanın aklını başından alıyordu. (III) Gözün gördüğü yerler bin bir renkli çiçeklerle dolmuş adeta insanlar hayran olsun diye. (IV) Şırıldayan pınarlardan akan soğuk sulardan içmek ne de hoş. (V) Sırt üstü uzanıp göğü izlemek ne de güzel.

7. Numaralanmış cümlelerden hangisinde doğal sonuçlarla oluşan bir olay farklı bir sebebe bağlanmıştır?

- A) II B) III C) IV D) V

2018 yılındaki sınav sonuçlarına göre altı öğrencimiz ilk ona, kırk altı öğrencimiz de ilk yüze girmiştir.

8. Aşağıdakilerden hangisi bu cümleden kesin olarak çıkarılacak bir yargıdır?

- A) Bu okul, bölgesinin en iyi eğitim kadrosuna sahip okuludur.
B) Dereceye giren tüm öğrencilerin puanları birbirine çok yakındır.
C) İlk yüze giren öğrencilerin tüm derslerdeki başarısı yüksektir.
D) İlk ona giren öğrenciler içinde en başarılı okul, bu okuldur.

- I. Bir tiyatro eserinin yerini ancak oyunlaştırdığı sahne tutabilir.
- II. Ancak şiirin; ölçüsünü, ahengini, mısralarını başka yerde yeniden kuramazsınız.
- III. Yazılan bir öykü ya da romanı filmleştirerek yeniden yaratabilirsiniz.
- IV. İşte bundan dolayı edebi türler içinde şiirin çok farklı bir yanı vardır.

9. Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde anlamca birbiriyle uyum içinde en fazla sözcük kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

1. futbolcularını başka takıma
2. diğer oyuncular hiç de
3. sergilemiyorlar
4. en çok gol atan
5. kaptırmalarına rağmen
6. kötü bir performans

10. Numaralı ifadelerden anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturulursa sıralama nasıl olur?

- A) 4-1-5-2-6-3 B) 1-5-6-2-3-4
C) 4-1-6-3-2-5 D) 2-4-5-1-3-6

(I) Koyu yeşil yapraklı sebzeler ve A vitamini bakımından zengin ürünler ile oluşturulmuş bir diyetin kanseri azalttığı bilinmektedir. (II) A vitamininin kanser ile bağlantısı ilk kez 1920 yılında keşfedilmiştir. (III) O dönemden beri birçok ülke, sayısız çalışma yaparak kanser tiplerinin yoğunluğu ve A vitaminini karşılaştırılmıştır. (IV) Bu çalışmaların en geniş kapsamlı olanı son dönemde Japonya'da yapılmış ve 250 bin kişinin diyetleri izlenmiştir. (V) Araştırmaların bulguları yüksek miktarda A vitamini içeren sebze tüketiminin akciğer, kolon, mide, prostat ve rahim kanseri riskini azalttığı göstermiştir.

11. Bu metinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Kanser vakalarına hangi vitaminlerin olumlu etkisi vardır?
- B) Kanser riskini azaltan ürünler hangileridir?
- C) Yapılan çalışmaların en kapsamlısı nerede yapılmıştır?
- D) A vitamininin hangi kanser türüne etkisi görmüştür?

Artık değiştirilemeyecek bir geçmiş geride dururken; biçimlendirip yön verebileceğimiz bir gelecek bizi bekliyor.

12. Bu cümleye aşağıdakilerden hangisi anlamca en yakındır?

- A) Geçmişimizden ders almadan geleceğimize yön veremeyiz.
- B) Uzaklara gözlerini kapayan yanı başındaki güzellikleri göremez.
- C) Geçmiş geri gelebilseydi; hatalarımız en aza indirgenirdi.
- D) Geçmişine müdahale edemeyen insan, geleceğini kendi şekillendirir.

Günlüklerin en önemli özelliği samimiyettir. Samimiyetin tüm sınırlarını yazar kendi ile çizer. Eğer bir yazarın günlükleri yayımlamışsa artık o yazarın özeli herkese açılmış demektir. Mahremiyetin sırrı bozulmuştur. Yazar; bütün duyguları, içindeki fırtınaları ve temas ettiği insanları okuyucu ile paylaşmıştır. Cemil Meriç'in Jurnal adlı eserinin yayımlanması sonucu onun da tüm sırları ortaya dökülmüştür. Eseri incelediğimizde Cemil Meriç'in tüm samimiyeti gözler önüne serilmektedir. Yazmaktan çekindiği hiçbir şeyi olmadığı görülmektedir.

13. Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Günlük, yazarın iç dünyasını anlatır.
- B) Cemil Meriç günlüğünde kişiliğine ters düşen şeyler yazmıştır.
- C) İnsanın başkalarından sakladığı duygular, günlüklerde açıkça yer alabilir.
- D) Samimiyetin ve gerçek duyguların buluşma yeri günlüklerdir.

Kertenkelelerustabirertırmanıcıdır. Bulundukları yüzeyde dik bir yüzeye vücut yapıları sayesinde çok kolay bir şekilde tırmanabilirler. Bir kertenkelenin parmaklarında yüzeye tutulmalarını sağlayan çok sayıda yapışkanlı kısım bulunmaktadır. Bu hayvanlardan hareketle bilim adamları nano yapıştırıcılar icat etmişlerdir. Bu yapıştırıcılar, tıpkı kertenkele ayaklarındaki yapışkanlar gibi yeri geldiğinde yüzeylere zarar vermeden kolayca ayrılabilir özelliğe sahiptirler.

14. Bu metne dayanarak aşağıdaki genellemelerden hangisi yapılabilir?

- A) Birçok bilimsel çalışma başka bir çalışmaya kaynaklık etmiştir.
- B) Günümüzdeki teknolojinin bir kısmı doğadan esinlenerek gerçekleştirilmiştir.
- C) Doğru insanlar için bulunmaz bir hazinedir.
- D) Her canlı kendi doğal ortamında yaşama hakkına sahiptir.

İnsanların gözle göremediği canlılara mikrop denir. Bilim dilindeki karşılığı mikroorganizmadır. Mikroorganizmaların kapsamına mantarlar, bakteriler, maya hücreleri de girer. Virüsler bu gruba dâhil edilmez çünkü bunlar tam olarak yaşayan canlılar değildir. Virüsler yalnızca genetik bilgi taşırlar ve çoğalabilmek için bir hücreye ihtiyaç duyarlar. Bu nedenle virüs kaynaklı hastalıkların tanısı çok zordur. Çünkü virüsü alıp hücre dışında üretemiyoruz.

15. Bu metnin anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine başvurulmamıştır?

- A) Karşılaştırma yapılmıştır.
- B) Tanımlama yapılmıştır.
- C) Neden-sonuç anlamı vardır.
- D) Öznel bilgilere yer verilmiştir.

Öykü hep romanın kisası olarak tanımlanmıştır. Bunun nedeni iki edebi türünde olaylardan, durumlardan, insandan yola çıkması; kısacası, yaşamdan tatlar sunmasıdır. Ayrıca her ikisinin de aynı anlatım yöntemlerini kullanması bu yanılgıyı beslemiştir. Oysa bir araştırmacımızın söylediği gibi, bir ev için apartmanın küçüğü demek tanımda ne denli aksaklık yaratırsa, öyküyü de romanın kisası saymak, o denli yanlış bir düşünce uyandırabilir. Gerçekten ---.

16. Bu paragrafın son cümlesi aşağıdakilerden hangisi ile tamamlanabilir?

- A) iki edebi tür arasındaki temel ayrım, uzunluk, kısalıkla değil yapıyla ilgilidir.
- B) asıl ayrım, birinin daha geniş, diğerinin daha dar bir zaman dilimini işlemesidir.
- C) aradaki önemli ayrım, romandaki kişi sayısının hikâyeye göre fazla olmasıdır.
- D) ikisi arasındaki ayrım, öykünün daha gerçekçi olmasıdır.

(I) Güneş, hava ve su kadar hayatın vazgeçilmez bir unsurudur. (II) Güneş ışınları, sağlıklı kemikleşme için gerekli olan D vitamini sentezine önemli katkı sağlıyor. (III) İnsan vücudunda bulunan D vitaminin %95'i güneş ışınlarının etkisiyle deride sentez ediliyor. (IV) İnsan vücudunun tanınması, hastalıklarının teşhisinde oldukça önemli bir kolaylık sağlamıştır. (V) Bu kolaylık yalnızca teşhiste değil; tedavide de görülmektedir. (VI) Vücut hakkındaki bilgi arttıkça hastalıkların önüne de kolaylıkla geçiliyor.

17. Bu metin iki parçaya ayrılmak istenirse, ikinci parça hangi cümle ile başlar?

- A) III.
- B) IV.
- C) V.
- D) VI.

Yetmişli yıllar benim için tarifi imkânsız yıllardı. Çocukluk ve ilk gençliğimin geçtiği bu kasaba kişiliğimin ilk taşlarını oluşturmuştur. Daha çocukken geniş bir açıyla seyreder dururdum kasabayı. Bahçe içindeki tek veya iki katlı evler, sessiz ve boş sokaklar, çarşısından yükselen uğultular... Tertemiz derelerde avlanan balıklar ve dere boyu piknik yapan kasaba ahalisi ile bir cennetti buralar. O yıllarda nüfusumuz yirmi bin civarındaydı. O zaman için şaşırtıcı olan ise kasabamızda üç kitapçı ve iki sinema bulunmasıydı.

18. Bu metinde söz konusu kasabayla ilgili hangisine ulaşılamaz?

- A) Beklenmeyen özelliklerinin olduğu
- B) Civar kasabaları da etkileyen bir özelliğinin olduğu
- C) Geçmişinin daha güzel olduğu
- D) Doğal güzelliği açısından tarifsiz olduğu

19. ve 20. sorular aşağıdaki metne göre cevaplandırılacaktır.

A, B, C,D, E, F, G ve İ voleybol takımları kendi aralarında bir turnuvaya katılarak kura ile eşleşmiş ve ilk turda dört karşılaşma, ikinci turda galipler kura yoluyla iki karşılaşma ve finalde ise galipler karşılaşarak bir şampiyon belirlenmiştir. Yapılan tüm maçlar ile ilgili şunlar bilinmektedir:

- D takımı, ikinci turda elenmiştir.
- E takımı, finale kadar yükselmiştir.
- F takımı, ilk turda E takımına elenmiştir.
- G takımı, ilk turda İ takımını elemiştir.
- B takımı şampiyon olmuştur.

19. Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine kesin olarak ulaşılabilir?

- A) C takımı ilk karşılaşmada yenilmiştir.
- B) G takımı ikinci turda E takımı ile mücadele etmiştir.
- C) A takımı ilk karşılaşmasında D takımını yenmiştir.
- D) D takımı ilk karşılaşmasında A takımı ile oynamıştır.

20. Bu bilgilere göre hangi takımın kendi aralarında oynadığı karşılaşma kesin olarak bilinmemektedir?

- A) G ile İ
- B) B ile E
- C) E ile F
- D) D ile C

Kadir KAÇAR